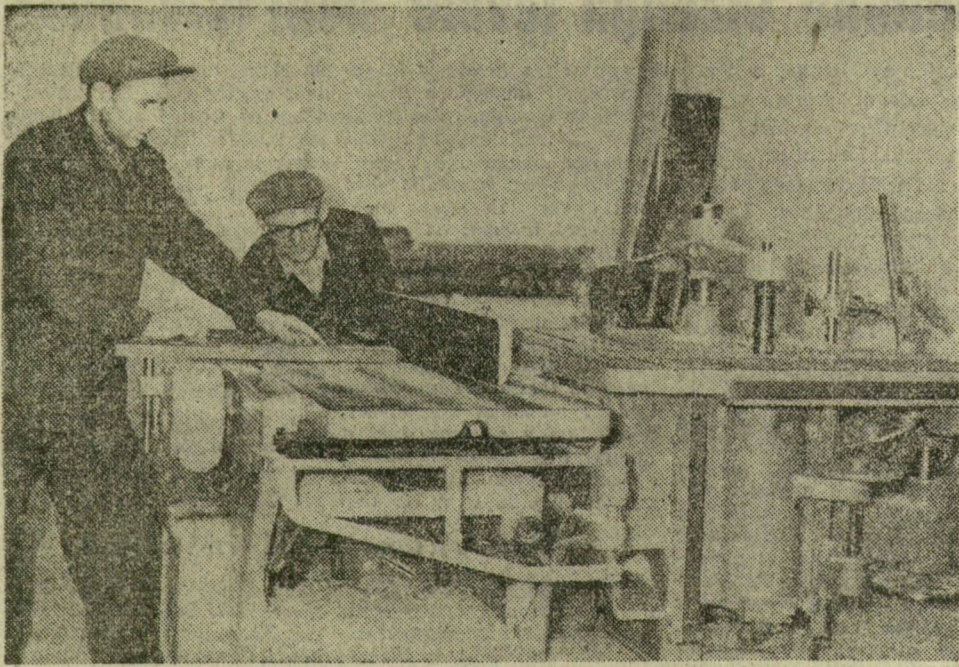

MINDENTUDÓ ASZTALOSGÉP

Pattognak a forgácsdarabok, simulnak és illeszkednek a hosszú deszkalapok Becker József és Horváth Mihály asztalosok kezénél a Szegedi Szőrmé- és Bőrruhakészítő üzem nemrég átadott korszerű asztalosműhelyében. Itt helyezték üzembe a csehszlovák gyártmányú, különleges kombinált fémegymunkálógépet is, amely ötféle művelet: egyengetés, vastagsággyalulás, körfűrészelés, marás és fűrész elvégzésére képes. Ez a fémegymunkáló gép szükségtelemmel teszi a bér munkát és általában jelentős idő-, valamint költségmegtakarítás érhető el.

A Szegedi Földművelésszövetkezet jelentős fejlődéséről adott számot a vasárnapi küldöttközgyűlés

Vasárnap a MESZÖV Deák Ferenc utcai kultúrtermében jöttek össze a szegedi földművelésszövetkezet tagjai által megválasztott küldöttek, hogy értékeljék az igazgatóság 1960. évi tevékenységét, a földművelésszövetkezet eredményeit és megszabják az 1961. évi feladatokat. Szűcs Tibor, az igazgatóság elnökhelyettese üdvözölte a küldötteket, a meghívott vendégeket, majd

Gombos István elnök ismertette az igazgatóság beszámolóját az 1960. évi tevékenységről.

A beszámoló foglalkozott a földművelésszövetkezet politikai, tömegszervezeti tevékenységével és megállapította, hogy az 1960-as évben tovább erősödött a tagság bizalma a szövetkezet iránt. Ezt mutatja az is, hogy

a tagság 45 ezer forintot fizetett be részlegre a tervezett 35 ezer forinttal szemben.

A földművelésszövetkezet segítette a mezőgazdaság szocialista átszervezését is, s dolgozóit részt vettek az agítációs munkában, továbbá segítettek azzal is, hogy a termelőszövetkezetek részére több mezőgazdasági kiegészítő adtak át.

A beszámoló értékelte a kereskedelmi tevékenységet is.

1960-ban a földművelésszövetkezet 58 millió forint forgalmat bonyolított le.

A kiskereskedelmi forgalmi tervet 114 százalékkal teljesítették, amely az 1959-es évhez képest 6 millió forinttal magasabb. A vendéglátóipari tevékenységgel 7 millió forint forgalmat bonyolítottak le, amely 600 000 forinttal nagyobb, mint az 1959-es évben volt. A felvásárlásban — a gyenge termés következtében — már nem tudott a földművelésszövetkezet ilyen jó eredményt elérni, jóllehet erre is nagy szükség lett volna.

A költséggazdálkodásban — mutatott rá a beszámoló — még sok a tennivaló,

mert a megye többi földművelésszövetkezeti alacsonyabb költségintéssel oldják meg feladataikat, mint a szegedi. A vagyonvédelemben javulás tapasztalható, az 1960. évi adatok szerint azonban a szövetkezet igazgatóságának részen kell lennie. Erre mutat az is, hogy volt néhány magas összegű hiány, de növekszik a normalizált hiányok összege is.

Emögött nyilvánvalóan a helytelen anyagkezelés, a pontatlan áruátvételek húzódnak meg.

Mindent összevetve a szövetkezet 798 ezer forint nyereséggel zárta az 1960-as gazdasági évet.

Ez lehetővé tette, hogy a tagság részlegjei után, azok kamatára 14 700, a vásárlási és értékesítési visszatérítésre 36 ezer forintot fizethessenek ki.

Foglalkozott a beszámoló a bonthatózat korszerűsítésével is. Az 1960-as évben

a földművelésszövetkezet 600 ezer forintot költött főként elektromos hűtőberendezések beszerzésére — beruházási hitel nélkül!

Az üzletek karbantartására pedig csaknem 327 ezer forintot fordítottak.

A szegedi földművelésszövetkezet leküzdötte az évekkel ezelőtti rossz vezetésből adódott súlyos gazdasági akadályokat, s ezzel

megteremtette fejlődésének további lehetőségeit.

Az igazgatóság beszámolója az üldöttek közül tízenegyen szóltak hozzá, elismerve a földművelésszövetkezet javuló munkáját és néhány javaslatot tettek a jövő feladatainak jobb megoldására.

A hozzászólásokra Gombos István elnök válaszolt, majd

Megötszörözi a gépkocsihűtők élettartamát az új magyar eljárás

As új vegyszerrel keverve maga a hűtővíz akadályozza meg a rozsdát és a vízkő képződését

Tavaly kezdte meg kutatásait az Autóközlekedési Tudományos Kutató Intézet annak megállapítására, hogyan lehet az eddiginél jobban megakadályozni a gépkocsi alkatrészeinek rozsdásodását és máris megszületett az első eredmény.

Sok kárt okoz a gépkocsik hűtőjében egyrészt a vízkő lerakódása, másrészt a rozsdásodás. Egyetlen esztendői használat után például egy Csepel terhegépkecs hűtőjéből körülbelül két kilo vízkövet kellett eltávolítani. A rozsdát és a vízkő ellen azonban eddig nem lehetett eredményesen küzdeni, mert a vízkövet oldó, vagy keletkező megakadályozó savas vagy lúgos szerek a többféle fémből készült hűtőalkatrészek közül valamelyiket feloldják, megfagyásuk és előbb-utóbb tönkreteszik. Így

a hasznát felemészti a kár. Varga Zoltán vegyészmérnök, az intézet egyik kutatója azonban megtalálta a módját a két veszély együttes elhárításának. A vízkőoldó anyagokhoz pontosan meghatározott arányban különböző, úgynevezett inhibitorokat, tehát olyan vegyszereket kever, amelyek vékony rétegben a fémfelületre tapadnak, a savakat és lúgokat nem engedik a fémhez jutni és így, anélkül, hogy megszüntetnék a vízkőoldó képességüket, megakadályozzák az anyagroncsolást a rozsdaképződést. Ha a hűtővízben csak néhány ezreléknyi ilyen vegyszert oldanak fel, maga a hűtővíz akadályozza meg mind a rozsdásodást, mind a vízkőképződést.

Az eddigi laboratórium és üzem próbák azt bizonyították, hogy ez az eljárás a hűtők élettartamát az eddigi körülbelül ötszörösére

Hova Beloruszt, hova Zetort?

Népgazdaságunk 1961. évi beruházási költségvetése 4370 új traktort, 1050 gabonakombájnt, 250 vontatókocsit s rengeteg mezőgazdasági munkagépet ígér a termelőszövetkezeteknek. Népi érdek fűződik ahhoz, hogy a gépek beszerzésére fordított összeg a lehető legjobban kamatozzék. Érthetőbben: az új traktorokat és munkagépeket úgy kell szétosztani, hogy azokat már idén jól kihasználhassák. Az elosztással kapcsolatos eddig ismert tervekkel azonban egyáltalán nem derül ki ez az ésszerűség. E tervek szerint lesznek majd »Zetoros megyék«, »Zetoros járások« és »Beloruszos körzetek«. A szegedi járás például Beloruszos területként szerepelt eddig.

Körületekintőben...

Ez azt jelenti, hogy a járás tsz-ei leginkább csak 45 lóerős, szovjet gyártmányú Belorusz traktorokat vásárolhatnak. Kétségtelen, vannak érvek, melyek az elgon-

dolás helyessége mellett szólnak. De ha jól meggondoljuk, több az olyan jogos kifogás, melyek ellene érvelnek a dolognak. A csehszlovák Zetor traktorok közzismerten 25 lóerősök. A Belorusz-gépek viszont, mint említettük is, 45 lóerőt képviselnek. A Belorusz traktorok elsősorban talajmunkára alkalmasak. Nagy vonóerejűek teszik ezeket alkalmasnak erre. A Zetorok szintén felhasználhatók talajmunkára is, de egy-egy nagyobb szövetkezetben inkább a vontatás, anyagmozgatás eszközei ezek.

... És ésszerűbben

Szövetkezeti gazdaságainkban évenként mindkét fajta munka bőségesen előfordul. Épp ezért félő, hogy a Beloruszos körzetek rosszabbul járnak a szállítóeszközökkel, mint a Zetorosok. Ugyanis figyelembe véve az útviszonyokat, általában a Belorusz traktorokkal sem tudnak egyszerűen nagyobb terheket vontatni, mint amekkorákat egyébként a K-25-ös Zetor traktorok is elbírnak. Így tehát rengeteg vonóerő kihasználatlanul vész el. Míg viszont talajmunkában — ahol a nagy lóerőszám jobban kihasználható — a Belorusz traktorokkal sokkal gazdaságosabb a munka.

Az igények döntsének

A gyakorlati szakemberek, szövetkezeti gazdák szerint az lenne a logikus, ha az említett merev, mechanikus elosztási módszerek helyett elsősorban a felhasználási igényeket vennék figyelembe, azaz: melyik gazdaság milyen célra akar traktort vásárolni? Ahol sok a lófogató, tehát van szállítóeszköz, ott a Belorusz az indokoltabb, ahol pedig a gépállomásokkal, vagy a már meglévő beloruszokkal tervezik a talajmunkák elvégzését, ott a Zetor traktorokat tudják gazdaságosabban üzemeltetni.

Ezek a feltételek igen elgondolkodtatóak. A mechanikus eljárás máris előrevet annak az árnyékát, hogy néhány év múltán úgynevezett gépatcsoporthoz tartozókat kell csinálnunk, s addig persze néhány milliót könnyen ráfizethetünk az ügyre.

Cs. J.

Több szem többet lát az üzemben is

Hasznosan segíti a vállalatvezetést a konzervgyári üzemi tanács

Mire végetért a vállalatvezetői beszámoló, a konzervgyári üzemi tanács tagok jó néhány noteszlapot teleírtak a gyár hároméves fejlődésének számaival. En is feljegyeztem néhányat, csak úgy címszavakban. A termelési érték 1958-ban 102 millió forint volt, 1960-ban 152 millió. A költségint 1957-ben 95,1 százalék, tavaly 85 százalék. Az egy dolgozóra eső termelési érték három év alatt 23,4 százalékkal emelkedett. Ugyanezen idő alatt 31 millió forintot ruháztak be, s ebből 10 milliót gépi, 18 milliót építkezési a többi egyéb beruházás volt.

A vállalati ellenterv

Igy egymás mellé rakva, e számok nem igényelnek külön magyarázatot. Az ilyen adatokra szoktuk mondani: beszédes számok. Ezért inkább a jövő, a jövő megvalósuló vita érdekelt. A vállalatnál már több hete ismeretes, hogy a minisztérium 1961-ben 165 millió forint értékű árut kér az üzemtől. Azért gyűlték össze az üzemi tanács tagjai, hogy meghányják-vessék e tervteljesítés lehetőségét. Már az ülés elején kiderült: a Szegedi Konzervgyárban úgy gondolják, ennél többre képesek. A betervezett vállalati ellenterv-javaslat szerint a minisztérium által kért mennyiségnél 20 millió fo-

rint értékű áruval akarnak többet adni, vagyis a tavalyi 1154 vagonnyi készáru helyett az idén 1442 vagonnal szeretnék gyártani. Szarka György kezdte a hozzászólást:

— Három év alatt üzemi munkánk kiemelkedett a sárból, évről évre 20–22 millió forint értékű áruval adtunk többet a népgazdaságnak, az idén pedig a tavalyihoz mérten 12 millió forint értékkel nagyobb tervünket szeretnénk növelni további 20 millióval. Szerintem megvalósíthatjuk ezt, ha javítjuk a belső szállítást. A kézi és lovaskocsikat ki kell cserélnünk gyorsjárátú elektromos targoncákra.

Mennyiség és minőség

Otvös László, a makói részleg gyártásvezetője a hagymaszéletelőgépek tökéletesítését kérte, hogy könnyebb legyen a munka, javuljon a készáru minősége. A termelékenység növelésének egyik módját ő is a ma még sok embert foglalkoztató anyagmozgatás gépesítésében látja.

Mennyiség és minőség, e két szó a vita során elválaszthatatlan testvéreké vált. Bíró András így beszélt róluk:

— Helyes az a törekvés, hogy többet adjunk. Ez azonban nem elég. A minőséget is növelnünk kell, mert idehaza egyre igényesebbek a konzervfogyasztók, külföldön pedig erős versenytársaink vannak. Éljük el jövőre, hogy a kereskedelmi vállalatok részére nagyobb mennyiségben adjunk necsak elsőosztályú, hanem kiváló minőségű árut is. Ezért ügyeljünk jobban a nyersanyag-átvételére is.

Nagyobb szakmai segítséggel

— Régi gyakorlatot munkások általában jól dolgoznak, de a szezonban felvett dolgozókkal igen sok baj van — mondta Gulyás Imréné. — Nyújtunk nekik nagyobb szakmai segítséget, mint eddig, s gondolkunk az üzemi termelőmunka mellett az asszonyok otthoni műszakjának könnyítésére is. Vásároljunk több háztartási gépet, amelyeket kölcsön vehetnek, kevésbé fáradnak el a házimunkában, frissebben, figyelmesebben dolgoznak, az üzemben. Más üzemben már

rendszeresítettek hájszáritógépeket. Vegyen a mi üzemi munkánk is ilyeneket.

Király László, az üzemszervezés kérdéseivel foglalkozott. Hangsúlyozta: fontos, hogy időben kézhez kapják az emberek a nyersanyagot, ne kelljen várni segédanyagokra és osszák el pontosan a munkaerőt, sehol se legyen felesleges munkás, de ahol szükség van rá, ott legyen ember. Felhívta még a figyelmet, hogy ne fogadjuk el a vállalatvezetőség az új üzemi-részek építésénél a tervezők helytelen elképzeléseit.

Javaslatok kevés pénzből

Többen is előmondották, hogy a technika századában a konzervgyári anyagmozgatás sok emberrel, lovas- és kézikocsival történik. Ahol pedig nyüzsgenek az emberek, ott tudott, dolog, hogy alacsony a termelékenység. Javaslatuk, igényeik hallatára a vállalat vezetőit többször is közbeszólott:

— Pénz, pénz, pénz...

A tanács tagok értették is, miért mondják ezt, s ezért igen sokfelé javasoltak, amelyeket kevés pénzből megvalósíthatnának. A többi között előmondották, ne kézierővel, »hó-rukkal« gördítsék tovább az üres és teli vagonokat, hanem csőrölt szereljenek fel, amire már régén született újítási javaslat. A hosszú vagonokat, amelyeket nem tudnak beállítani a gyári iparvágányra, azt tolatassák be a közlekedési vállalat egyik vágányára, amely benyúlik a konzervgyári területre. Itt rakják be a vagonokat, s ne szállítsák ki az árut a rókusi állomásra. Így kevesebb anyagmozgatással, gyorsabban tudják megrakni a vagonokat.

A vitát két gyorsíró jegyezte, több mint négy órán át. Sok papírlapot teleírtak, de majd minden szót feljegyeztek. Itt csak a számos javaslat közül néhányat adhattunk közre. De ezekből is megállapítható: több szem többet lát, a konzervgyárban éppúgy, mint máshol. Az üzemi tanács tagjai sok segítséget nyújtottak a vezetőknek, mert a munkások nemcsak szívesen veszik ha tanácsokat, kérnek tőlük, de segítenek és részt vállálnak a vezetés gondjából is.

Nagy Pál

Még egyszer a „negyvennyolcóról”

»Nem engedünk a negyvennyolcóról« címmel nemrégiben foglalkozott lapunk az alkalmazotti állományú dolgozók heti munkaidéjével. Véleményünk kialakítására Harsányi Antal, a Munkaügyi Minisztérium előadója írásba fektetett elvi állásfoglalása készített, aki világosan kifejtette, hogy szerinte: »Azok a munkavállalók, akik ebédidő-térítést nem kapnak, tehát lényegében olyan munkabeosztásuk van, hogy a napi 8 óra munkaidőből belüli lehetőségük van étkezni, heti 48 órát kötelesek a vállalat telephelyén tölteni, ezt lényegében munkával kell eltölteniük, azzal a kedvezményrel, hogy munkaidő alatt étkezhetnek. A szombati, rövidített munkaidővel dolgozók közül tehát csak azok hagyhatják el félórával előbb munkahelyüket, akik ebédidőtérítésben részesülnek. Ezek a dolgozók egyébként úgyis 48 órát dolgoznak és 51 órát fizetnek nekik azzal, hogy lényegében 50,5 órát töltenek munkahelyükön. A munkatörvénykönyv e végrehajtási utasítás 74 §-a egyértelműen tisztázza azt, hogy akik részére a munkaközi szünetet valamilyen formában megfizetik, kötelesek ezt az időt a vállalatnál eltölteni. Aki ilyen kedvezményben nem részesül, az az természetesen nem is hagy-

hatják el munkahelyüket 48 órával előbb.«

A cikk megjelenése után több szegedi munkáügyi szakember írt levelet, vagy kereste fel személyesen a szerkesztőséget, s kifejtették, hogy nem értenek egyet tartalmával. Bekapcsolódott a vitába a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsa is, amely intézkedett, hogy az üzemekben, vállalatokban (közöttük a név szerint említett cipőgyárban), ne szerezzenek érvényt a helytelen információ alapján közölt állásfoglalásnak.

Szerkesztőségünk újból megkereste a Munkaügyi Minisztériumot, amelytől — ismét Harsányi aláírásával — a következő válasz érkezett:

»A szombati munkaidő fél órával előbb történő befejezése ügyét átadtam a Munkaügyi Minisztérium önálló jogi osztályának, mert úgy láttam, ez nem csupán egy vállalati, hanem szélesebb körű probléma. Jogi osztályunk a munkatörvénykönyvben foglaltakat összegezve az életben kialakított gyakorlatl, a rendezést rábízta a Könyvtári Minisztériumra.«

Lehetne most különféle kommentárokat fűzni a történethez, de nem szükséges, hiszen végeredményben a helyes elv győzött, és senkit sem ért károsodás.